

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

I. Qvi sint Canonici S. Scripturæ libri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Perge age nunc Caluine, lib. Instruct. de Libert. c. 14. Libertinis obiectare, quod Deum in diabolum transformet: cum tute ad diaboli magisterium transferis ipse.

Hinc de effectu testatur Lutherus in Postilla Ienensi anno 1559. conci. 2. Dom. 1. Aduentus. *Ex hac doctrina mundus indies vsque deterior euadit. Iam homines sunt obsessi septem diabolis, cum antea solum ab unico tenerentur. Diabolus inuolat iam turmatim in homines; ut sub clara luce Evangelij seipsis fiant auariores, callidiores, audaciores, ac deteriores, quam unquam fuerint sub Papatu. Vide & To. 1. Witt. fol. 170. Et verum est testimonium eius. Atque hec vniuersim de Protogenealogia Luthero-caluiniana. Porro propius ad rem.*

QVÆSTIO I.

Qui sint Canonici S. Scripturae Libri?

I. **HÆRESIARCHIA.** Simoniani, & Basilidiani, sub annum 35. Marcionitæ sub annum 146. apud Irenæum l. 5. c. 20. 22. 19. Manichæi sub annum 276. apud Epi. h. haresi 66. Bogomiles sub annum 118. apud Euthymium *Pamphila par. 2. tit. 23. l. 1.* Albigenses, sub annum 120. teste S. Antonino *pa. 4. tit. 11. c. 7.* hi Vetus Testamentum respuebant, ut a Malo Deo dictatum.

ANABAPTISTÆ, in *Colloquio Franckendalensi,* Vetus Test. haud aliter ad fidem valere censuerunt, quam quatenus cum Nouo concordat.

PAPISTA. 1. At hi Nouatores in hæresiarcharum olim damnatorum anathema inuadunt scientes; Christo aduersarij, Luc. ult. *Neesse est impleri omnia, que scripta sunt in Lege Moysi & Prophetis, & Psalmis de me.* Apostolo contrarij *Ro. 1. Gal. 4. Hebr. 1.*

2. Contraque ipsos pugnarunt Epiphanius, Augustinus, Petrus Cluniacensis.

II. **HÆRESIARCHIA.** Hebræi in Talmud. Ord. 4. c. 3. librum Iob exauctorant: quod Iobum existisse unquam negent. Alii cum commentariis illustrant Rabini, sed sæpius reprehendunt, ut qui verbis & corde peccatit, Dei providentiam abnegant & resurrectionem; ideo que iustas pœnas expendunt.

LUTHERVS in *Conuivialibus ut. de Patriarch. & Proph.* non credit sic gesta omnia, sicut in libro Iob enarratur: esseq; hic ceu fabulæ argumentum, ad exercitiū plūm patientiæ proponendum.

PAPISTA. At de Iobi encomio Ezechiel, c. 14. *Si fisterit Noe, Daniel & Iob ipsi in iustitia sua liberabunt animas suas.* Iob. 2. Iacob. 5. & c.

III. **HÆRESIARCHIA.** Quidam apud Philastriū in *Catal. her. c. 12.* repudiabant Ecclesiasten, velut feneiam exfirmato Salomone concriptam. Sic & Cantica Cant.

LUTHERVS in *Conuivial. ferm.* ait, Ecclesiasten videri tibi ocreis & calcaribus destitutum requitare tantum in foccis; ceu soleret ipse, cum adhuc esset in cœnobio.

PAPISTA. Ecclesiastes verò omnishone tatis, sobrietati que magister est, & fluxarum despectum rerum condocet; seuerus epulonum ac volupratorum Aristarchus; Neq; pauca è vulgi dicit opinione, non sua. Vere igitur, c. 2. affirmat, *Sapientia quoque perseverat mecum.* Ideo Nondum amore mulieres deperijt, cum Ecclesiasten conscripsit. Castalio, teste Beza, censit Cantica impunæ esse libidinis, ac filix Pharaonis erotica.

IV. **HÆRESIARCHIA.** **MOPSVESTAN.** In Hebræis Baruch propheta non repetitur.

Hinc cum reiciunt **CALVINVS** *Instit. 3. c. 20. §. 8.* **KEMNITIVS** Lutheranus in *exam. Trid. sess. 4.*

PAPISTA. 1. At & **THEODORVS** **MOPSVESTANVS** olim omnes Prophetas despuebat, teste *Syn. v. Coll. 4.*

2. De

2. Deinde, Reclamarunt ijs S. Patres
Cypri. Hilar. Cyril. Clemens Alex. Euseb.
Cic.

V. HÆRESIARCH. IVDÆI, ait S Hieron. pra-
fat. in Dan. reiciebant c. 3. Danielis & c. 14. Itemque
Porphyrius.

KEMNITIVS, cum Lutheranis, in Exam. Trid.
sess. 4. similiter: Item & Anabaptista.

Erasmus quoque cum Paganis & Iudæis hi-
storiam Susannæ subannat, & exhibat, Contra
S. Patres & Concilia. iidem cum iisdem im-
piis, ac Magdeburgenses etiam Tobiz, Iudith,
Sapientia, Ecclesiastici, Machabæorum libros
è S. Canone proscribunt. Vide *Luthero-cal. p. 1.*
q. 11. Bonos quidem & sanctos libros eos con-
cedunt, at infallibilis esse veritatis sic, vt ex iis
firmare queant argumenta, negant.

PAPISTA. Jugularunt istos cum
hisce, sanctosq; libros definierunt, an-
no 397. Concil. III. Carthag. Can. 47.
& Trident. sess. 4. Item & S. Patres. Est
autem figmentum Kemnitij, quosdam
esse libros sacros; & non tamen infalli-
bilis Veritatis. Nam quomodo Veri
norma forent?

VI. HÆRESIARCH. Faustus Manichæus, sub
an. num 490. teste Aug. l. 32. contra Faustum. ca. 2. & l.
33. c. 3. Evangelia, dixit esse ab aliis conficta, itemque
Epistolas: nil scripsisse Apostolos.

Alji, vt Echnici, & sub annum 356.
Iulianus; esse ab Apostolis scripta, at errare saepe,
pugnareque secum.

Cum hisce sensit Otto Brunfeld. Lutheranus, te-
ste Cochleio l. de Ser. & Eccl. c. 1. & 4.

LVTHERVVS in praefat. ad Nouum Test. lat.
S. Ioannis Euangelium, eius 1. Epistola, & Pauli ad Ro-
manos Galatas, Ephesios, prima Petri, hi libri tibi o-
stendunt IESVM, docentque omnia sciri necessaria; &
beatus es, etsi alium librum nunquam legas aut audias.
Abolenda opinio est tantum esse quatuor Euangelia:
Ioannis Euangelium est vnicum, pulcrum, verum. To.
2. Ienen. fol. 318. Omnia quæ Apostoli scripserunt v-
num sunt Euangelium: proinde non rectum est, quod 4.
Euangelista numerentur.

CALVINVS in Luc. 16. differens Christus duras &
longe petitas adhibet similitudines; quæ in Luc. 22. v.

13. non ex omni parte quadrant; in Mat. 7. vers. 12.
Superuacuas illationes. Nec, in Ioan. 1. satis aptas
proposito. Saep; Mat. 9. v. 5. Parum solide ratiocinatur.
Item in Mat. 18. Verba Prophetarum in alienum sen-
sum deflectit. Item in Mat. 12. v. 25. Parum solide re-
fut at aduersarios.

Item in Luc. 7. v. 29. Euangelij Christi gloriam
valde obscurat, quod Discipulos sibi ille non nisi ex qui-
quilij & fece populi colligere potuit.

PAPISTA. 1. At ista refutant S. Pa-
tres; in primis Irenæus l. 3. c. 11. Tert. l. 4. in
Marcionem. &c. Et quatuor Animalia vi-
sa Ezechieli, & Ioanni.

2. Deinde Falleretur & falleret Pau-
lus ad Colof. affirmans in Christo esse the-
sauros omnes scientia & sapientia Dei. Desi-
puissent, qui Mat. 7. Luc. 2. Ioa. 7. dice-
bant: Nunquam sic homo locutus est. Quis ta-
lia peripateticum contra Aristotelem
effutire pateretur? An non h. e. cū Iulia-
no, Luciano, Porphyrio veteres philoso-
phos Christo anteponebat: quod, quam
Christus; longè solidius sua dogmata
confirmassent?

Quanto Alcoranus de Christo ho-
norificentius? Vide *Theuet. l. 6. c. 5.* Vade
age, garrī Erasme in annot. ad c. 2. & 27.
Mat. Non esse metuendum, ne totius
Scripturæ corruat autoritas, si leuis er-
ror in ea deprehendatur: præsertim cum
Euangelistas interdum memoria lapsos
dicat Aug. l. 3. de Conser. Euang. c. 7. Sed
fingit hoc Erasmus.

VII. HÆRESIARCH. Inimici veræ fidei, ait
Aug. l. 2. de adulterinis coniugijs, ex nonnullis codicibus
eraterunt historiam de Adultera, Ioan. 8.

ERASMVVS in annot. ad Ioa. 8. Negat esse histori-
am, sed parabolam meram: Negatque certè o-
lim fidei fuisse. Vide in *Luthero-cal. p. 1. q. 1.* plura
alia,

PAPISTA. 1. At eam agnoscunt
grauissimi S. Patres Græci ac Latini:
X Panno-

Pannonius, Athanasius, Chryf. Hier. Ambros. &c.

2. Pariter idem Erasmus in 1. Ioan. ca. ult. illa verba; *Tres sunt, qui testimonium dant.* &c. ait in dubio fuisse olim; esseque oportere pertendit.

AT S. Patres eadem Canonica agnoscunt, ac venerantur.

VIII. HÆRESIARCH. Marcion sub annum 146. teste Hieron. *prafat ad Titum*; & Arius, teste Theodoro in *praf. ad Hebr.* Epistolam ad Hebræos neque Pauli esse; neque Sacram fingebant.

LUTHERANI similiter. Vide in nostro *Luthero-cal. p. 1. q. 1. §. 2.*

CALVINISTÆ verò esse quidem Apostolicam perpendunt; *Eccius tamen sit, addubitant.* Ita Cal. Infit. impress. anno 1554. c. 8. §. 216. & c. 10. §. 83. Ministri in Cōfessione oblata Piffiaci art. 3.

PAPISTA. Reclamat & condemnat istud omnis retrò veneranda Antiquitas Christiana, apud *Bell. l. 1. de Verbo Dei c. 17.*

IV. HÆRESIARCH. Pelagius sub annum 410. Manichæi, similesque hæretici, (queritur S. Hieron. *l. contra Pelag.*) ut fauorem sibi plebis conciliarent; scientiam Legis ac Scripturæ quibusuis, adeoque ipsi etiam mulierculis tribuerunt.

LUTHERO-CALVINISTÆ iubent et quoscunque scrutari, & iudicare Scripturas.

PAPISTA. Istud explicari tractavi, & refutavi in meo *Luthero-cal. p. 1. q. 4.*

2. Et verò S. Patres docent, non aliunde tot hæreses ac schismata esse profeminata; quam quod Scriptura quibusuis esset prostituta, ut legerent, iudicarent, & ad sua quisque commenta accommodaret. CONTRA Iacob. 3. *Nolite plures Magistri fieri. &c.*

QVÆSTIO II.

An commune sit hæreticis odium S. Traditionum?

HÆRESIARCH. Ex horum, Traditiones reiciuentium, consensu pertinace, omnibus retrò sacculis, docemus Orthodoxi eas minime repudiandas

esse; Sed iuxta omnium S. Patrum consensum, custodiendas. Ecce aliquam tibi Inductionem.

1. *Valentiniani sub annum 146. & Marcionista sunt aspernati Traditiones, teste Irenæo l. 3. c. 2. Tertull. l. de prescript.*

2. *Donatista sub annum 306. de folis Scripturis pergnabant; S. Aug. l. de Vanitate Eccl. c. 19. &c. per Traditiones obfisteat.*

3. *Ariani sub annum 317. nil, nisi scriptum, audiebant; omne Traditum respuentes: teste Hilario l. contra Constantium, Epiph. hæresi 69. 73.*

4. *Ariani sub annum 357. idem, ait Epiph. hæresi 73.*

5. *De Eunomianis sub annum 360. idem. Basilii. l. de Sp. Sancto. c. 27.*

6. *De Nestorio, Eurycheto, Dioscoro. &c. Basilii. Cyr. in Synodo VII. act. 1.*

7. *De Apostolicis idem, S. Bern. hom. 66. in Cant.*

8. *De VVileff sub annum 1380. testatur Tho. Widentis l. 1. de hæ. in antiqua fidei. &c. Et sic dicatur Ergo. &c.*

LUTHERANI & CALVINISTÆ, minores istorum sequaces sunt gnauiter. Vide in meo *Luthero-cal. p. 1. q. 5.*

PAPISTA. 1. Sicut hodierni Nouatores hæresin suã de contemnendis Traditionibus acceperunt per manus Tradentium Archihæreticorum præcorum. Ita & nos à S. Patribus accepimus & dicimus, Eadem de Traditionibus, omnium cum honore venerandis. 2. Mos omnium Gentium fuit, Traditionibus stare, De Iudæis, extra Scriptam legem, traditionum obseruantibus, testatur *Orig. hom. 5. Num. & Com. in Ro. 3. Hilar. in Psal. 2. Euseb. l. 7. hist. c. 28. &c. De Rebus, ut Athenis; Pericles diuisit ius in Scriptum, & non scriptum. Arist. l. 3. polit. c. 11. statuit regendam ciuitatem partim optimis legibus; partim arbitrio optimi viri, Et huc vocat *Ius animatum*. lib. 5. de morib. ca. 4. Lacedæmonijs Lycurgus nullam dare scriptam voluit legem; ait *Plutar.* sed solis uti Traditionibus; quod essent in agendo, quam legendo diligentiores, Romanis placuisse traditiones, patet ex *Cic. l. 1. de legibus*, De Gallorum Druidibus seu sapient.*